

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2022

Sivistyslautakunta 21.11.2023 § 116
876/00.01.02.02/2023

Valmistelija: Palvelupäällikkö, hyvinvointityöryhmän sihteeri Anu Kaasalainen, puh. 040 640 1771 ja sivistysjohtaja Jussi Silpola, puh. 0400 250 743

Kunnilla on kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaisesti velvoite ”edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.” Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 § säättää kunnille hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä, kuten asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin sekä niihin vaikuttavien tekijöiden seuraamista väestöryhmittäin. Laki myös velvoittaa kuntia muun muassa valmistelevaan laajan hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa ja raporttoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista ja toteutetuista toimenpiteistä.

Laukaan kunnan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022-2025 on vahvistettu kunnanvaltuustossa 26.9.2022. Liitteenä olevassa hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa 2022 kuvataan kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa väestöryhmittäin päivitettyjen indikaattoreiden valossa ja kuinka kuntastrategian kärkiteemojen ja suunnitelmalle asetettujen tavoitteiden (1. kaikille mahdollisuus osallisuuteen, 2. hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävä toiminta ja palvelut, 3. hyvät arkiympäristöt ja 4. päätöksenteolla vaikuttavuutta) mukainen hyvinvointisuunnitelma on käytännössä toteutunut viime vuoden 2022 aikana.

Vuosiraportin johtopäätöksistä nousee esiin seuraavia asioita, jotka tulee huomioida tulevaisuudessa, kuluvan valtuustokauden hyvinvointitoimenpiteissä:

- Väestön hyvinvointia kuvaavien viimeisimpien indikaattoritietojen pohjalta huomiota on syytä kiinnittää varsinkin lasten ja nuorten tilanteeseen: yksinäisyyden kokemukseen, fyysisen toimintakyvyn heikkenemiseen (liikkuminen), yläkouluikäisten nuorten tupakointiin ja koululounaan syömiseen, koulukiusaamiseen, koetun terveydentilan heikkenemiseen, mielen hyvinvointiin sekä taide- ja kulttuuriharrastusten vahvistamiseen. Myös lukioikäisten kokemaan koulukiusaamiseen on syytä reagoida.
- Työllisyyden melko positiivisten indikaattoritietojen osalta on syytä miettiä, millä toimenpiteillä suunta saadaan pysymään ja kehittymään positiivisena jatkossakin. Kehittämiskohteena työllisyyden indikaattoreista nousee toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25-64-vuotiaiden osuuden kasvu.
- Ikäihmisten lonkkamurtumien sekä kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen väheneminen kertovat myös hyvää tehdyistä toimenpiteistä. Jatkossa on varmistettava, että tehdyt toimenpiteet kunnan ja hyvinvointialueen toimijoiden osalta voivat kehittyä edelleenkin suotuisaan suuntaan.

- Vaikka koronapandemian pahimmat vaiheet ovatkin jo takana, on sen seuraukset syytä tiedostaa edelleenkin eri palvelualueilla, esimerkiksi yksinäisyyden, pelon, syrjäytymisen / digisyrjäytymisen, taloudellisen ahdingon (työttömyyttä, lomautuksia) ja perheiden ongelmien kärjistymisen vaikutukset, jotka voivat vaikuttaa kuntalaisten elämässä kauan aikaa. Muut mahdolliset kriisit ja isot muutostilanteet voivat ylläpitää ja vahvistaa syntyneitä haasteita. Myös Ukrainan sotatilanteen ja sen vaikutusten huomioiminen.
- Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia, osallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia tulee edelleen kehittää, kuntalaiset ovat oman hyvinvointinsa ja sen edistämisen parhaita asiantuntijoita.
- SoTe -maakuntauudistuksen vaikutukset hyvinvointityöhön - monialaisen yhteistyön kehittäminen ja yhteisistä hyte-työn resursseista huolehtiminen
- Työssäjaksaminen, työhön sitoutuminen -> Työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittäminen, työympäristön vaarojen ja riskien arvioinnin jatkotoimenpiteet, tiedolla johtamisen kehittäminen
- Ennaltaehkäisevien toimien, kuten liikunnallisen elämäntavan, edelleen vahvistaminen eri palvelualueilla
- Järjestöyhteistyön ja vapaaehtoistoiminnan edelleen kehittäminen ja vahvistaminen
- Yritysyhteistyön ja yrittäjien hyvinvoinnin kehittäminen ja vahvistaminen
- Ympäristön viihtyvyyden ja luontoarvojen huomioiminen
- Kuntalaisten hyvinvointia edistäviin ja ylläpitäviin hankkeisiin osallistuminen
- Hyvinvointityöryhmän / hyvinvointityön arviointi ja kehittäminen: entistä vahvemman poikkihallinnollisen hyte-työn kehittäminen, jotta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö saadaan läpileikkaamaan paremmin kaikki palvelualueet.
- HYTE-kertoimen indikaattoritiedon hyödyntäminen ja sen osoittamien toimenpidetarpeiden huomioiminen entistä vahvemmin kunnan hyte-työssä.

Liitteenä:

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2022

Esittelijä	Sivistysjohtaja Jussi Silpola
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää hyväksyä hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2022 ja esittää sen edelleen kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.
Päätös	Sivistysjohtajan esitys hyväksyttiin. Pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastettiin kokouksessa.